

Жағдайлық есеп

Анколостомидоз

800 үйден тұратын Н., аумағында жұмыс жүргізілу үшін 200 үйлі (720 адам) жер бөлінді. Н., аумағы ылғалды субтропикалық зонада орналасқан. Колхоздың басты да маңызды жұмысы- шәй өсіру. Барлық адамдар шәйді өсірумен айналысады. Үй жануарларынан ірі қара мал, сиыр, өте көп шошқалар, құстардан- үйрек, тауық, қаз. Жиі жанбыр әсерінен үйлер биіктетіліп орналастырылған. Үйлерде бау-бақша, жеміс-жидектер бағы бар. Ауыз суды халықтың бір бөлігі бұлақ көзінен алса, бірі терең құдықтан алады. Ал күнделікті пайдалануға суды әрбір үйде орналасқан терең емес құдықтардан алады. Жаңбырлы күндері ер адамдар бау-бақшада аяқ киімсіз жұмыс жасайды. Жылы күндері әйелдер мен балалар аяқ киім кимей жүреді.

Н., аумағында қазылмаған, жартылай бұзылған, ағаштан жасалған әжетханалар бар. Олар ағаштармен жерден 0,5 метрге көтерілген. Сондықтан үй жануарлары және құстар нәжістік массамен оңай байланыста болды. Бірақ жер бетіндегі нәжістік масса шошқа және иттермен, жиі жаңбыр әсерінен жойылып отырғандықтан табу қиын болды. Жоғарыда аталған әжетханалар халықтың 80 % болды. Жартысы оны қолданбаған. Ал 20% мүлдем болмаған. Халықтың бұл бөлігі дефекация үшін бау-бақшалы жерге, кукуруздар өсетін жерге барған. Ауылда 771 адам зерттелді, оның 349- ер адам және 422- әйел адам.

Барлық зерттелгендер ішінен 750 адам, соның ішінде 339 ер адам және 411 әйел адам инвазирлі аскарида, анкилостомидамен ауырды. Анкилостомидамен ауырғандарды ер адамдарға қарағанда әйел адамдардың аяқ киімсіз жүруіне байланыстырамыз. Ергежейлі цепень- 1% , сиыр және шошқа цепені 0,4%. Инвазирлі түрлерінің ішінде гельминттердің бір түрімен ауырғандар 99 адам, екі түрімен- 259, үш түрімен-385, төрт түрімен-7 адам.

Н., аумағын біріншілік тексеруден кейін анкилостамидоздың экстенсивті инвазиясы 64,9% құрады. Н., аумақтың климаттық және топырақтық жағдайы анкилостомидтің жұмыртқалары мен личинкаларының дамуына өте қолайлы және 8 ай бойы керекті температурада тұрады. Тек желтоқсан, ақпан, қаңтар айлары мен қараша, наурызда топыраққа толық және стерилизация жүргізілді. Н., аумағында абсолюттік температура кейбір күндері $-8,8^{\circ}\text{C}$. Бұл температура анкилостомидтің личинкаларын жояды. Осылайша қыс аяғында топырақ инвазивті личинкалардан босайды. Айға бөлу себебі, анкилостамид личинкалары айдың ылғалды мезгілінде өседі. Бұл ылғалдылыққа грунттық сулар да өз үлесін қосады.

Н., аумағындағы эпидемиологияда негізгі факторлар: жиі топырақтың зарарлануы, дұрыс әжетханалардың жоқтығы, анкилостамид личинкаларымен үй жануарлары, құстардың зарарлануы, жиі ағынды жаңбыр, бау-бақшаның жаңа цитрусты нәжіспен ластануы. Халықтың анкилостомидпен зарарлануы, бау-бақша орындарындағы ластанған жерлерді аяқ киімсіз басудан пайда болған.

Шәй жапырақтарын жинау уақыты сәуір мен қазан айлары аралығында болады. Жинаушылар 4-7 күн сайын шәй өсетін талдарды жалаң аяқ жинап шығады. Территория фекальдармен өте жоғары деңгейде ластанған. Себебі әр апта сайын осылай қайталанып 7-8 айға дейін созылатындықтан, анкилостамидозбен ауру жойылмайды.

Ауруды жоюмен қатар бұл жерде профилактикалық шаралар жүргізілген (әжетхана салу). Дегельминтизация жүргізу нәтижесінде аурулардың экстенсивті инвазиясы 64,9- дан 23,1 %-ға төмендеген. 2 жылдан кейін 13,7%, 3 жылдан соң 17,1 % болды. Бірақ соңғы жылы 57 адам анкилостомидозбен тіркелген. Олар шәйді жинау барысында көрші территорияға өтіп кеткендер екен. Бұл территорияда ауру деңгейі бұрынғыдай болған. Н., аумағына анкилостомидоз деңгейі 60% болатын жалпы 9 колхоз кіреді. Барлығы бір-бірімен тығыз байланыста.

- * 800 үйден тұратын Н., аумағында жұмыс жүргізілу үшін 200 үйлі (720 адам) жер бөлінді. Н., аумағы ылғалды субтропикалық зонада орналасқан. Колхоздың ең басты да маңызды жұмысы- шәй өсіру. Барлық адамдар шәйді өсірумен айналысады.

* Аумақта құстардан- үйрек, тауық, қаз өсіреді.

* Үй жануарларынан ірі қара мал, сиыр, өте көп шошқалар өсіреді.

- * Бұл жерде көп жаңбыр жауады. Үйлерде бау-бақша, жеміс-жидектер бағы бар.

- * Ауыз суды халықтың бір бөлігі бұлақ көзінен алса,бірі терең құдықтан алады. Ал күнделікті пайдалануға суды әрбір үйде орналасқан терең емес құдықтардан алады.

- * Жаңбырлы күндері ер адамдар бау-бақшада аяқ киімсіз жұмыс жасайды.

* Жылы күндөрү айелдер мен балалар аяқ киім кимей жүреді.

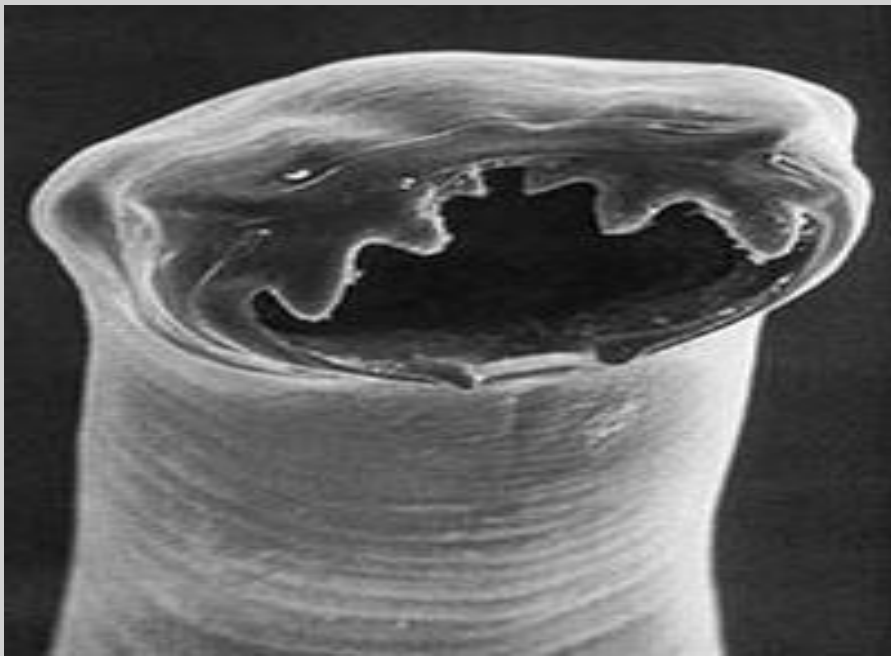

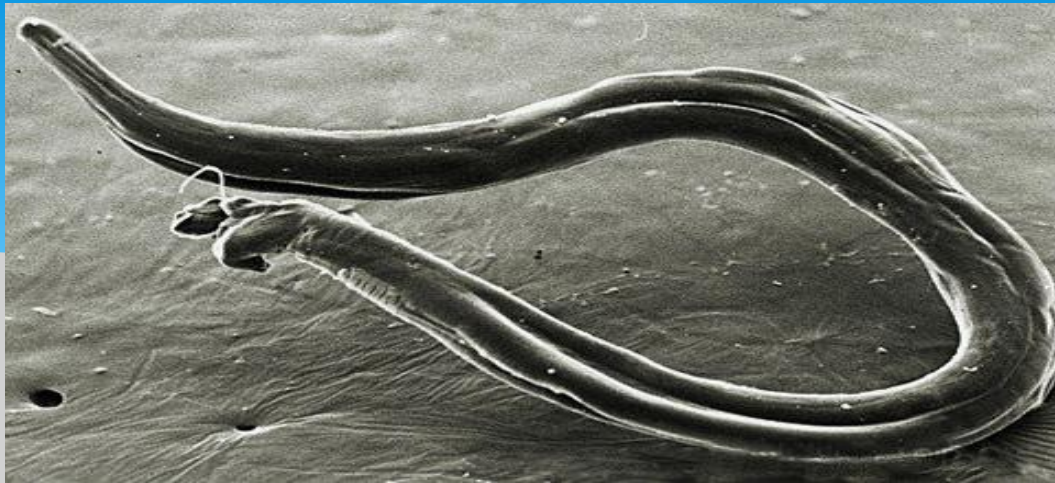
- * Н., аумағында қазылмаған, жартылай бұзылған, ағаштан жасалған әжетханалар бар. үй жануарлары және құстар нәжістік массамен оңай байланыста болды. Бірақ жер бетіндегі нәжістік массаны шошқа және иттермен, жиі жаңбыр әсерінен жойылып отырғандықтан табу қиын болды. Жоғарыда аталған әжетханалар халықтың 80 % болды. Жартысы оны қолданбаған. Ал 20% мүлдем болмаған. Халықтың бұл бөлігі дефекация үшін бау-бақшалы жерге, кукуруздар өсетін жерге барған.

- * Ауылда 771 адам зерттелді, оның 349- ер адам және 422- әйел адам.

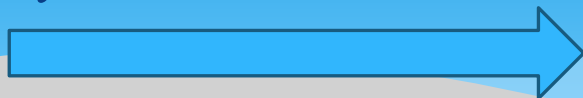

- * Барлық зерттелгендер ішінен 750 адам, соның ішінде 339 ер адам және 411 әйел адам инвазирлі аскарида, анкилостомидамен ауырды. Анкилостамидамен ауырғандарды ер адамдарға қарағанда әйел адамдардың аяқ киімсіз жүруіне байланыстырамыз. Ергежейлі цепень- 1% , сиыр және шошқа цепені 0,4%. Инвазирлі түрлерінің ішінде гельминттердің бір түрімен ауырғандар 99 адам, екі түрімен- 259, үш түрімен-385, төрт түрімен-7 адам.

- * Н., аумағын біріншілік тексеруден кейін анкилостомидоздың экстенсивті инвазиясы 64,9% құрады. Н., аумақтың климаттық және топырақтық жағдайы анкилостомидтің жұмыртқалары мен личинкаларының дамуына өте қолайлы және 8 ай бойы керекті температурада тұрады. Тек желтоқсан, ақпан, қаңтар айлары мен қараша, наурызда топыраққа толық және стерилизация жүргізілді. Н., аумағында абсолюттік температура кейбір күндері $-8,8^{\circ}\text{C}$. Бұл температура анкилостомидтің личинкаларын жояды. Осылайша қыс аяғында топырақ инвазивті личинкалардан босайды. Айға бөлу себебі, анкилостомид личинкалары айдың ылғалды мезгілінде өседі. Бұл ылғалдылыққа грунттық сулар да өз үлесін қосады.

Н., аумағындағы эпидемиологияда негізгі факторлар:

жиі топырақтың зарарлануы, дұрыс әжетханалардың жоқтығы, анкилостомид личинкаларымен үй жануарлары, құстардың зарарлануы, жиі ағынды жаңбыр, бау-бақшаның жаңа цитрусты нәжіспен ластануы. Халықтың анкилостамидпен зарарлануы, бау-бақша орындарындағы ластанған жерлерді аяқ киімсіз басудан пайда болған.

- * Шэй жапырақтарын жинау уақыты сәуір мен қазан айлары аралығында болады. Жинаушылар 4-7 күн сайын шэй өсетін талдарды жалаң аяқ жинап шығады. Территория фекальдармен өте жоғары деңгейде ластанған. Себебі әр апта сайын осылай қайталанып 7-8 айға дейін созылатындықтан, анкилостамидозбен ауру жойылмайды.

- * Ауруды жоюмен қатар бұл жерде профилактикалық шаралар жүргізілген(әжетхана салу). Дегельминтизация жүргізу нәтижесінде аурулардың экстенсивті инвазиясы 64,9- дан 23,1 %-ға төмендеген. 2 жылдан кейін 13,7%, 3 жылдан соң 17,1 % болды.

- * Бірақ соңғы жылы 57 адам анкилостомидозбен тіркелген. Олар шәйді жинау барысында көрші территорияға өтіп кеткендер екен. Бұл территорияда ауру деңгейі бұрынғыдай болған. Н., аумағына анкилостомидоз деңгейі 60% болатын жалпы 9 колхоз кіреді. Барлығы бір-бірімен тығыз байланыста.